

Murarze

Wojciech Fangor, 1950

Murarze Wojciecha Fangora z 1950 r. nie są klasycznym widokiem Warszawy, jak pozostałe obrazy w Gabinetcie Widoków. To alegoria zespołowej pracy i podnoszenia z ruin Warszawy i Polski po zniszczeniach II wojny światowej. Przedstawia trójkę murarską na budowie: pierwszy murarz przynosi cegły, drugi rozkłada zaprawę, trzeci układa cegły.

Obraz – namalowany na I Ogólnopolską Wystawę Plastyki w 1950 r. – wpisuje się w nurt sztuki socrealistycznej, która miała pokazywać rzeczywistość podlegającą procesowi pozytywnych przemian pod rządami nowej władzy. Autor ustrzegł się jednak nachalnej propagandy. Uzyskał efekt monumentalnego i syntetycznego ujęcia tematu pracy. Osiągnął to dzięki ukazaniu postaci w jednej płaszczyźnie oraz geometrycznej strukturze ich kompozycji z wyraźnie zaznaczonymi diagonalnymi liniami.

Wojciech Fangor jest zaliczany do najwybitniejszych polskich artystów XX wieku. Po epizodzie ze sztuką socrealistyczną zaczął podążać własną ścieżką, odchodząc od malarstwa przedstawiającego. Zaprojektował ponad 100 plakatów współtworząc polską szkołę plakatu. Współpracował z architektami przy projektowaniu wnętrz, np. dworca Warszawa-Śródmieście. W 1958 r. we współpracy ze Stanisławem Zamecznikiem stworzył pierwszą w sztuce światowej instalację przestrzenną. W latach 60. i 70. XX w. – mieszkając już w Stanach Zjednoczonych – zastąpił abstrakcyjnymi obrazami, skomponowanymi z barwnych kręgów dających złudzenia ruchu. Jako jedyny Polak miał indywidualną wystawę w Muzeum Guggenheima w Nowym Jorku. Do jego ostatnich prac należy projekt dekoracji ścian siedmiu stacji II linii warszawskiego metra.

